

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
РЕПУБЛИЧКИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ БЕОГРАД И СИСТЕМ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТАРА
СРБИЈЕ

*Задаци за Регионално такмичење из хемије, даровитих ученика средњих школа Србије,
школске 2013/2014. године
11. мај 2014.*

I разред

1. а) Које од наведених електронских конфигурација нису могуће:

$1p^3, 3p^6, 2p^4, 3p^7$

- б) Колико неспарених електрона садрже следећи атоми:

$_{33}\text{As}$

$_{24}\text{Cr}$

$_{80}\text{Hg}$

- в) Структура валентног нивоа атома елемента је $3d^5 4s^1$. Одредити редни број елемента.

2. Навести који елемент има већи афинитет према електрону:

а) флуор или јод

б) силицијум или хлор

в) фосфор или сумпор

3. а) Који од наведених молекула има највећи диполни моменат:

H_2O , H_2S , H_2Se

б) Поређати халогеноводоничне киселине према порасту њихове поларности.

4. Заокружити који од наведених парова молекула могу образовати водоничне везе.

- HCOOH и HCOOH
- HF и HF
- H_2Te и H_2Te
- NH_3 и NH_3
- PH_3 и PH_3

5. Помоћу Луисових симбола и формула приказати следеће молекуле/јоне:

- SO_3
- Сулфатни анјон

6. Израчунати колико је година потребно да би се пребројали молекули воде у 1 граму воде. Узети да је брзина бројања један молекул у секунди и да година има 365 дана. $A_r(H)=1$, $A_r(O)=16$
7. Колико се пута повећава брзина хемијске реакције $2A + B = A_2B$, ако се концентрација компоненте А повећа 2 пута, а концентрација компоненте Б смањи два пута?
8. Израчунати константу равнотеже реакције $Cl_2 (g) = 2 Cl (g)$, ако је полазна концентрација Cl_2 била 0.04 mol/dm^3 , а током реакције се 5% молекулског хлора разложило на атоме.
9. Израчунати колико грама $FeSO_4 \cdot 7H_2O$ треба растворити у води да би се добило 400 грама 4.2% раствора. $A_r(Fe)=56$, $A_r(S)=32$, $A_r(O)=16$, $A_r(H)=1$

10. Одредити моларну масу неке дво киселе базе ако 0.514 грама чистог узорка те базе неутралише 30 cm³ раствора неке једнобазне киселине концентрације 0.2 mol/dm³.

11. Смеша калцијум-оксида и калцијум-карбоната при жарењу губи 20 мас. %. Израчунати колико масених процената калцијум-карбоната, а колико масених процената калцијум-оксида садржи ова смеша. Ar(Ca)=40, Ar(C)=12, Ar(O)=16

12. Навести оксидационе бројеве хрома у следећим једињењима:

- K₂CrO₄
- Cr₂O₃
- Fe(CrO₂)₂
- K₂Cr₂O₇

13. Одредити коефицијенте у следећој оксидо-редукционој једначини и навести која супстанца је оксидационо, а која редукционо средство:

14. Каталитичком оксидацијом амонијака настају азот(II)-оксид и вода. Написати и изједначити једначину реакције.

15. Заокружити тачне тврдње.

- а) Калијум-перманганат се у киселој средини редукује до степена оксидације II.
- б) Оксидационо стање сумпора у угљеник-дисулфиду је -4.
- в) Водоник-пероксид је оксидационо средство.
- г) У присуству оксидационог средства водоник-пероксиду се оксидациони број повећа и настаје елементарни кисеоник.

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Задатке је припремио/ла: Љубица Анђелковић, истраживач-сарадник, ИХТМ-Центар за хемију
Рецензент: др Александар Николић, виши научни сарадник, Универзитет у Београду Хемијски факултет

Свим такмичарима желимо успешан рад!

Решења задатака за I разред

1.

а) Које од наведених електронских конфигурација нису могуће:

$1p^3$, $3p^6$, $2p^4$, $3p^7$

2*0.5 поена

б) Колико неспарених електрона садрже следећи атоми:

$_{33}\text{As}$ **3**

$_{24}\text{Cr}$ **6**

$_{80}\text{Hg}$ **0**

3*1 поен

в) Структура валентног нивоа атома елемента је $3d^5 4s^1$. Одредити редни број елемента.

24

1 поен

2. Навести који елемент има већи афинитет према електрону:

а) **флуор** или јод

б) силицијум или **хлор**

в) фосфор или **сумпор**

3*2 поена

3.

а) Који од наведених молекула има највећи диполни моменат:

H_2O H_2S H_2Se

2 поена

б) Поређати халогеноводоничне киселине према порасту њихове поларности.

HI , HBr , HCl , HF

2 поена

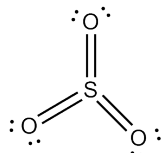
4. Заокружити који од наведених парова молекула могу образовати водоничне везе.

- **НСООН и НСООН**
- **HF и HF**
- H_2Te и H_2Te
- **NH_3 и NH_3**
- PH_3 и PH_3

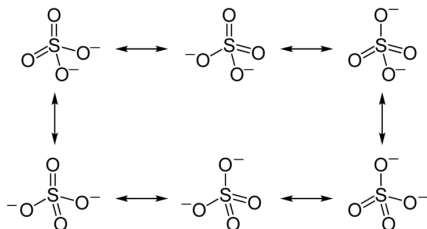
3 поена

5. Помоћу Луисових симбола и формула приказати следеће молекуле/јоне:

- SO_3

- Сулфатни анјон

2*2 поена

6. Израчунати колико је година потребно да би се пребројали молекули воде у 1 граму воде. Узети да је брзина бројања један молекул у секунди и да година има 365 дана. $A_r(\text{H})=1$, $A_r(\text{O})=16$

$1.07 \cdot 10^{15}$ година

2 поена

7. Колико се пута повећава брзина хемијске реакције $2\text{A} + \text{B} = \text{A}_2\text{B}$, ако се концентрација компоненте А повећа 2 пута, а концентрација компоненте Б смањи два пута?

Два пута.

2 поена

8. Израчунати константу равнотеже реакције $\text{Cl}_2 (\text{g}) = 2 \text{Cl} (\text{g})$, ако је полазна концентрација Cl_2 била 0.04 mol/dm^3 , а током реакције се 5% молекулског хлора разложило на атоме.

$1.05 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$

2 поена

9. Израчунати колико грама $\text{FeSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$ треба растворити у води да би се добило 400 грама 4.2% раствора. $\text{Ar}(\text{Fe})=56$, $\text{Ar}(\text{S})=32$, $\text{Ar}(\text{O})=16$, $\text{Ar}(\text{H})=1$

30.75 грама

3 поена

10. Одредити моларну масу неке дво киселе базе ако 0.514 грама чистог узорка те базе неутралише 30 cm^3 раствора неке једнобазне киселине концентрације 0.2 mol/dm^3 .

171 g/mol

3 поена

11. Смеша калцијум-оксида и калцијум-карбоната при жарењу губи 20 мас. %. Израчунати колико масених процената калцијум-карбоната, а колико масених процената калцијум-оксида садржи ова смеша. $\text{Ar}(\text{Ca})=40$, $\text{Ar}(\text{C})=12$, $\text{Ar}(\text{O})=16$

45.5 % калцијум-карбоната

54.5 % калцијум-оксида

2 поена

12. Навести оксидационе бројеве хрома у следећим једињењима:

- K_2CrO_4 +6
- Cr_2O_3 +3
- $\text{Fe}(\text{CrO}_2)_2$ +3
- $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ +6

4*1 поен

13. Одредити коефицијенте у следећој оксидо-редукционој једначини и навести која супстанца је оксидационо, а која редукционо средство:

HNO_2 је редукционо, а KMnO_4 оксидационо средство. $2 \cdot 0.5$ поена

14. Каталитичком оксидацијом амонијака настају азот(II)-оксид и вода. Написати и изједначити једначину реакције.

15. Заокружити тачне тврдње.

а) Калијум-перманганат се у киселој средини редукује до степена оксидације II.

б) Оксидационо стање сумпора у угљеник-дисулфиду је -4.

в) Водоник-пероксид је оксидационо средство.

г) У присуству оксидационог средства водоник-пероксиду се оксидациони број повећа и настаје елементарни кисеоник. 3 поена